

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om inkomstskatteskalan för 2016 och till lagar om ändring av vissa andra lagar

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om inkomstskatteskalan för 2016 och till lagar om ändring av vissa andra lagar (RP 31/2015 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Motioner

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande motioner:

- Lagmotion LM 2/2015 rd Hanna Sarkkinen vänst m.fl. Lagmotion med förslag till lag om ändring av 127 a och 127 b § i inkomstskattelagen
- Lagmotion LM 9/2015 rd Stefan Wallin sv Lagmotion med förslag till lag om ändring av 95 § i inkomstskattelagen och 8 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet
- Lagmotion LM 10/2015 rd Peter Östman kd m.fl. Lagmotion med förslag till lag om ändring av inkomstskattelagen
- Lagmotion LM 25/2015 rd Antti Lindtman sd m.fl. Lagmotion med förslag till ändring av inkomstskattelagen

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört

- finanssekreterare Filip Kjellberg, finansministeriet
- konsultativ tjänsteman Timo Annala, finansministeriet
- chefsjurist Matti Merisalo, Skatteförvaltningen
- skatteexpert Jukka Hakola, Finlands Kommunförbund rf
- chef för samhällsfrågor Mats Nyman, Akava rf
- skatteexpert Tero Honkavaara, Finlands näringsliv rf
- direktör Timo Sipilä, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf
- ekonomisk expert Helena Pentti, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- chefsekonom Ralf Sund, Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf

Betänkande FiUB 8/2015 rd

- skatteexpert Satu Grekin, Företagarna i Finland rf
- chefsekonom Mikael Kirkko-Jaakkola, Skattebetalarnas centralförbund rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Centralhandelskammaren
- Finlands universitet UNIFI rf.

PROPOSITIONEN OCH MOTIONERNA

Propositionen

Propositionen innehåller ett förslag till lag om inkomstskatteskalen för 2016. Den föreslagna lagen innehåller en progressiv inkomstskatteskala som ska tillämpas på beskattning av förvärvsinkomst vid statsbeskattningen. Skalans inkomstgränser höjs med ca 1,2 procent. Dessutom föreslås en sänkning av nedre gränsen för skalans högsta inkomstklass från 90 000 euro till 72 300 euro. Detta innebär att de två högsta inkomstklasserna i skalan slås samman.

Inkomstskattelagen ändras enligt förslaget så, att arbetsinkomstavrdragets högsta belopp, in- och utfasningsprocentsats och grundavdragets högsta belopp i kommunalbeskattningen höjs. Räntavrdraget för bostadsskuld sänks stegvis så, att det avdragsgilla beloppet är 55 procent år 2016, 45 procent år 2017, 35 procent år 2018 och 25 procent år 2019. Förlust som har uppkommit vid överlåtelse av egendom ska i fortsättningen kunna dras av också från andra kapitalinkomster.

I propositionen föreslås en bestämmelse om fysiska personers rätt att dra av penningdonationer till universitet eller högskola vid beskattningen av förvärvsinkomster. Eftersom Finpro rf kommer att ombildas från registrerad förening till ett aktiebolag hänvisas i inkomstlagen till Finpro Oy.

Det föreslås att den högre skattesatsen för kapitalinkomst ska höjas från nuvarande 33 procent till 34 procent. De lagar som ändras är inkomstskattelagen och lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst.

Det föreslås också att lagen om skatt på arv och gåva ändras så att minimibeloppet för förseningsränta på obetald skatt slopas.

Det föreslås att lagen om källskatt för löntagare från utlandet ändras så, att lagens tillämpningstid förlängs till att gälla arbete som börjar 2016—2019.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2016 och avses bli behandlad i samband med den.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2016. Den temporära bestämmelse om rätten att dra av räntorna på bostadslån i inkomstskattelagen ska gälla till utgången av 2018.

Betänkande FiUB 8/2015 rd

Lagarna tillämpas första gången vid beskattningen för 2016, dock så att den ändring av inkomstskattelagen som gäller rätten att dra av räntorna på bostadslån tillämpas första gången vid beskattningen för 2019.

Lagmotionerna

I lagmotion LM 2/2015 rd föreslås det att rätten till hushållsavdrag ska gälla utgifter för renoveringar som görs i ett aktiebolags namn för att förbättra en byggnads energiprestanda, projekt som främjar decentraliserad kraftvärmeproduktion och installations- och reparationsarbeten på sådana energisystem i en fastighet som baserar sig på förnybara energikällor.

Syftet med lagmotion LM 9/2015 rd är att öka skatteintäkterna genom att begränsa rätten till avdrag för arbetsmarknadsorganisationernas medlemsavgifter.

I lagmotion LM 10/2015 rd föreslås det att beskattningen lindras för delägare i personbolag, näringsidkare och jord- och skogsbruksföretagare genom att man inför ett företagaravdrag på 5 procent av inkomsten av näringsverksamheten.

Lagmotion LM 25/2015 rd är en parallellmotion till proposition RP 31/2015 rd. I den föreslås det att grundavdraget ska vara 3 260 euro 2016 och att pensionsinkomstavdraget vid stats- och kommunalbeskattningen ska höjas.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utskottet tillstyrker propositionen utan ändringar.

Propositionen innehåller ett förslag till lag om inkomstskatteskalen för 2016, ett antal förslag till ändringar i inkomstskattelagen som gäller personbeskattningen och ett förslag till förlängning av tillämpningstiden för den så kallade lagen om källskatt för nyckelpersoner med fyra år. I propositionen ingår dessutom fyra andra lagförslag som följer av ändringarna i inkomstskattelagen eller annars är av teknisk natur¹ De ändringsförslagen är motiverade, och utskottet har ingenting att invända med anledning av dem. I det följande behandlas därför enbart de tre förstnämnda lagförslagen.

Ändringarna i skattegrunderna

De ändringsförslag som gäller nästa års skatteskala och inkomstbeskattningen grundar sig på de skattepolitiska riktlinjerna i statsminister Sipiläs regeringsprogram samt på de beslut som fattades vid budgetförhandlingarna hösten 2015. De återspeglar det knappa handlingsutrymmet inom skattepolitiken och behovet av framförhållning vid anpassningen av den offentliga ekonomin. I propositionen ingår därför både förslag som skärper beskattningen och förslag som lindrar den. I

1 Som exempel kan nämnas skyldigheten för universitet och högskolor att till Skatteförvaltningen lämna uppgifter om avdragsgilla donationer som de fått och den ändring i källskattelagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst som motsvarar den höjda inkomstskattesatsen för kapitalinkomst.

Betänkande FiUB 8/2015 rd

motiveringen sägs det dessutom att en del av regeringsprogrammets skattelättnader genomförs först 2017 för att stödja hållbarheten i den offentliga ekonomin.

De ändringar som nu föreslås väntas minska skatteinkomsterna med allt som allt cirka 562 miljoner euro varav kommunernas andel, 274 miljoner euro, ska kompenseras fullt ut via statsandelarna. Huvudvikten i förslagen ligger på lättnader i skatten på arbete. Dessutom innehåller propositionen en del enskilda skatteändringar som man har kommit överens om i regeringsprogrammet, till exempel de extra nedskärningarna i ränteavdragen, donationsavdraget för fysiska personer och möjligheten att dra av förlust som har uppkommit vid överlåtelse av egendom från alla kapitalinkomsterna under skatteåret. Propositionen väntas lindra beskattningen något i alla inkomstdeciler och minska inkomstskillnaderna en aning (- 0,07 procentenheter).

Utskottet anser att skattelättnaderna allmänt taget är väl riktade och att de föreslagna ändringarna i skatteskalen och inkomstskattelagen huvudsakligen är motiverade. De viktigaste förslagen gäller justeringarna av skatteskalen i alla inkomstklasserna och ändringarna i arbetsinkomstavdraget och grundavdraget. Den klart mest betydande ändringen är höjningen av maximibeloppet för arbetsinkomstavdraget från 1 025 euro till 1 260 euro². Dessutom föreslås det att avdragets in- och utfasningsprocentsats ska ändras så att avdraget tydligare än i dag riktar sig till låg- och medelinkomsttagare. Utskottet anser att detta är en bra lösning med tanke på köpkraften.

Det strama läget i den offentliga ekonomin framgår också av de skärpningar av beskattningen som man kom överens om vid budgetförhandlingarna. Den mest påtagliga av dessa är förslaget om att sänka den nedre gränsen för solidaritetsskatten temporärt från 90 000 euro till 72 300 euro under två år. Ändringen genomförs genom att slå samman de två högsta inkomstklasserna i inkomstskatteskalen. Efter det gäller skatten cirka 130 000 personer och beräknas inbringa cirka 34 miljoner euro på årsnivå. Meningen är att den nedre gränsen för solidaritetsskatten igen ska stiga till nuvarande nivå, 90 000 euro, vid ingången av 2018 och stanna på den nivån till slutet av valperioden.

Utskottet anser att förslaget är motiverat i det rådande ekonomiska läget. Det flyttar över en del av skattebördan till den högsta inkomstdecilen och är i linje med den allmänna principen om skattebetalningsförmåga. Men utskottet vill ändå upprepa sitt tidigare konstaterande att åtstramningen drabbar den arbetskraft som är internationellt rörligast och besitter den högsta kompetensen. Skattegraden för de högsta förvärvsinkomsterna bör därför förbli skälig.

En liknande ändring gäller också de största kapitalinkomsterna: den höjda inkomstskattesatsen för dem ska nu höjas på nytt, denna gång alltså med en procentenhet från 33 till 34 procent. Inkomstgränsen för denna *höjda inkomstskattesats för kapitalinkomst* är däremot oförändrad, dvs. 30 000 euro. Den föreslagna ändringen beräknas öka statens skatteinkomster med 34 miljoner euro per år och med omkring 17 miljoner euro nästa år. Trots att förslaget är en godtagbar del av anpassningsåtgärderna är de tätt infallande ändringarna problematiska med avseende på beskatt-

2 Den kalkylerade effekten av ändringen av arbetsinkomstavdraget är cirka 490 miljoner euro och av justeringen av skatteskalen cirka 108 miljoner euro och effekten av den lilla höjningen av grundavdraget cirka 22 miljoner euro.

Betänkande FiUB 8/2015 rd

ningens förutsägbarhet. Vid beskattningen av kapitalinkomster bör man också minnas att beskattningen gäller den nominella inkomsten där inflationens inverkan inte är borträknad.

I förslaget ingår förutom dessa allmänna riktlinjer också en del enskilda ändringsförslag. Utskottet behandlar i det följande i korthet en del synpunkter i anslutning till dem.

Vissa enskilda ändringsförslag

Ränteavdraget för bostadsskuld. Också förslaget om att ytterligare minska rätten till ränteavdrag för bostadsskuld grundar sig på regeringsprogrammet. Meningen är att genomföra ändringen stegvis under 2016—2019 men så att ändringarna procentuellt är större än senast. Dessutom ska den gälla samtliga bostadsskulder oberoende av när lånet har tagits.

Utskottet har förordat att avdragsrätten begränsas stegvis. Ändringen ökar skatteintäkterna också om begränsningarna är små, eftersom den riktar sig till en stor grupp skattskyldiga³. Dessutom minskar den skillnaden i beskattningshänseende mellan ägar- och hyresboende vilket med avseende på skatteneutraliteten har ansetts vara en önskvärd bostadspolitisk utveckling.

De föreslagna ändringarna kan motiveras på samma fiskala och bostadspolitiska grunder. Under utskottets sakkunnigutfrågning uttrycktes det emellertid en viss oro för konsekvenserna av ändringen, om räntenivån stiger oväntat mycket. Hushållens skuldsättning är hög och består i hög grad av bostadslån. Dessutom är lånen ofta långfristiga. Den föreslagna ändringen på 10 procentenheter per år och den slutliga nivån för avdragsrätten på 25 procent kan följaktligen orsaka problem i vissa situationer. Utskottet anser därför att det är viktigt att man aktivt följer konsekvenserna av ändringen.

Donationsavdraget för fysiska personer. Meningen är således att återinföra det donationsavdrag för fysiska personer som fanns 2009—2012. Avdraget hänförde sig då till universitetsreformen och var tänkt som ett incitament för att öka den privata finansieringen av universiteten.

Det nu aktuella förslaget motsvarar i övrigt den tidigare bestämmelsen men är tänkt att vara permanent. Dessutom är det meningen att höja den övre gränsen för avdraget till 500 000 euro. Också nu är det fråga om ett incitament utanför skattesystemets systematik eftersom det inte handlar om avdrag av utgifter för förvärvande eller bibehållande av inkomst, vilket vanligtvis är ett krav vid beskattningen.

Ett starkt universitets- och högskolefält är av essentiell betydelse med tanke på den framtida utvecklingen, anser utskottet. Med hänsyn till detta kan donationsavdraget förordas. Utskottet framhåller dock att det i övrigt görs betydande nedskärningar i utbildningen under regeringsperioden. Med hänsyn till detta är det inte principiellt helt problemfritt att staten och den kommunala sektorn deltar i sporadiska donationer med ett belopp som motsvarar de uteblivna skatteutgifterna.

³ Den begränsning av avdragsrätten som nu föreslås beräknas öka skatteinkomsterna med sammanlagt något över 100 miljoner euro 2019 när ändringen har trätt i kraft i sin helhet.

Betänkande FiUB 8/2015 rd

Eftersom donationsavdraget allmänt taget har rätt liten betydelse och skatteinkomstbortfallet åtminstone enligt preliminära bedömningar är obetydligt — ungefär 5 miljoner euro per år — har utskottet i övrigt ingenting att invända mot propositionen.

Överlåtelseförlust. Meningen är att förlust som har uppkommit vid överlåtelse av egendom i högre grad ska vara avdragbar i beskattningen av fysiska personer och inhemska dödsbon. I framtiden ska överlåtelseförlust också kunna dras av från andra kapitalinkomster under skatteåret och inte som i dag enbart från överlåtelsevinst. Avdraget ska fortfarande kunna göras under skatteåret och de fem följande åren. Till övriga delar ändras inte beskattningen.

Vid utfrågningen av sakkunniga föreslogs det att tidsgränsen på fem år förlängs till 10 år, som är den allmänna gränsen för avdragsrätten för överlåtelseförluster. Utskottet anser dock inte att ändringen är motiverad. Utvidgningen av avdragsrätten minskar i vilket fall som helst de förluster som preskriberas och ökar de skattskyldigas rörelseutrymme när de fattar ekonomiska beslut. Det är inte heller ändamålsenligt att i alltför hög grad överföra den risk för placeraren som hänför sig till kapitalinkomster till att bäras av samhället. Av samma orsak beaktas överlåtelseförluster i dag inte heller vid beräkning av underskottsgottgörelse. På dessa grunder anser utskottet att den föreslagna tidsgränsen på fem år är tillräcklig. Den motsvarar också skrivningen i regeringsprogrammet.

Man kan ännu konstatera att de ändringar som regeringen föreslår uppskattas minska intäkterna från kapitalinkomstskatten med cirka 20 miljoner euro per år också om den årliga variationen är stor beroende på inkomstens natur. Den utvidgade avdragsrätten kan också ha beteendeeffekter som påverkar skatteintäkterna.

Källskatten för löntagare från utlandet. I propositionen föreslås det att tillämpningstiden för lagen om källskatt för löntagare från utlandet, vilken varit i kraft sedan 1996, med vissa undantag ska förlängas. Lagen garanterar så kallade nyckelpersoner, dvs. experter, lärare och forskare, som kommer till Finland för att arbeta en fast *källskatt på löneinkomst* på 35 procent under högst 48 månader. Syftet med lagen är att locka personer med speciell sakkunskap till Finland för att arbeta.

Utskottet tillstyrker lagförslaget på grund av dess principiellt viktiga syfte. Dessutom är skatteinkomstbortfallet rätt litet, ungefär 5 miljoner euro per år. Den exceptionella skattemässiga behandlingen är särskilt viktig just nu när de löner som betalas för motsvarande specialkompetens i övrigt beskattas strängare än förut.

Lagmotionerna

Utskottet föreslår att lagmotionerna förkastas.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Betänkande FiUB 8/2015 rd

Riksdagen godkänner lagförslag 1—7 i proposition RP 31/2015 rd utan ändringar.

Riksdagen förkastar lagförslagen i lagmotionerna LM 2/2015 rd, LM 9/2015 rd, LM 10/2015 rd och LM 25/2015 rd.

Helsingfors 17.11.2015

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Timo Kalli cent
vice ordförande Maria Tolppanen saf
medlem Touko Aalto gröna
medlem Timo Heinonen saml
medlem Kalle Jokinen saml
medlem Kauko Juhantalo cent
medlem Toimi Kankaanniemi saf
medlem Krista Kiuru sd (delvis)
medlem Esko Kiviranta cent
medlem Elina Lepomäki saml
medlem Mika Lintilä cent
medlem Antti Rantakangas cent
medlem Markku Rossi cent
medlem Sari Sarkomaa saml
medlem Sami Savio saf
medlem Kari Uotila vänst (delvis)
medlem Pia Viitanen sd
medlem Ville Vähämäki saf
ersättare Li Andersson vänst (delvis)
ersättare Timo Harakka sd
ersättare Riitta Myller sd
ersättare Joakim Strand sv (delvis)
ersättare Peter Östman kd (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Maarit Pekkanen.

Betänkande FiUB 8/2015 rd
Reservation 1 /sd

RESERVATION 1/sd

Motivering

Finland befinner sig i ett allvarligt ekonomiskt läge som dessutom har tillspetsats under slutet av 2015, delvis till följd av regeringens agerande. Finansminister Stubb medger att nedskärningarna på kort sikt försämrar den ekonomiska tillväxten. Besparingarna drabbar de minst gynnade grupperna i samhället medan höginkomsttagarna inte förväntas göra några ekonomiska uppoffringar. Regeringens handlande minskar samhörigheten och känslan av rättvisa i samhället.

Regeringens åtgärder för att främja tillväxten (de s.k. spetsprojekten) har inte övertygat internationella observatörer, t.ex. Standard & Poor's). Regeringen låter med avsikt bli att åtgärda den ökande arbetslösheten och står på tröskeln till att ödelägga arbetsavtalsystemet, vilket försämrar möjligheterna att nå inkomstavtal som gynnar samhällsekonomin. Förtroendet naggas i kanten på alla nivåer på grund av regeringens handlande.

Socialdemokraterna föreslår ändringar i lagen om inkomstskatteskalen för att uppnå en rättvis beskattning som främjar sysselsättningen. Finansieringen av det nordiska välfärdssamhället kräver att skattebasen breddas och att finansbranschen gör en större insats.

Det finns all orsak att lindra beskattningen av arbete eftersom ökad köpkraft samtidigt ökar efterfrågan och gagnar framför allt servicebranchen. Det arbetsinkomstavdrag som regeringen föreslår försämrar relativt sett pensionärernas ställning klart, vilket går stick i stäv med vad vissa regeringspartier lovade före valet. SDP skulle däremot stärka pensionärernas köpkraft genom att höja pensionsinkomstavdraget lika mycket. (LM 25/2015 rd — Lindtman, sd., m.fl.). Pensionärernas nettoinkomster måste öka lika mycket som löntagarnas under 2016.

Arbete beskattas strängare i Finland än i EU-länderna i genomsnitt (2012 års uppgifter). När inkomstlagen specificeras i beskattningshänseende enligt arbete, konsumtion och ägande (samt i avkastning av kapital) är sist nämnda kategori relativt lindrigt beskattad och ligger ungefär 45 procent under EU-genomsnittet. Det är ohållbart att regeringen inte gör något för att balansera den offentliga ekonomin och Finlands enligt internationell måttstock snedvridna skattestruktur genom att gripa in i beskattningen av ägande. SDP:s alternativ är rättvisare och innebär att beskattningen av arbete lindras medan beskattningen av ägande skärps på ett skäligt sätt.

Beskattningen av förvärvsinkomster

I regeringen Sipiläs program står det att skatten på förvärvsinkomst inte ska stiga i någon inkomstklass. Men redan under den första budgetmanglingen ändrades denna linje och regeringen beslutade höja skatteprocenten i den fjärde skatteklassen (över 72 300 euro per år) till samma nivå som i den högsta skatteklassen (över 90 000 euro per år). Den högsta skatteklassen sammanslogs med skatteklassen strax under, vilket innebär att alla som har en årsinkomst som överstiger 72 300 euro beskattas enligt samma procent. Finansminister Stubb motiverade inte skatteskärpningen med det generella behovet att öka finansieringen av det allmänna, såsom när det gällde årliga nedskärningar på nästan en miljard för de minst gynnade samhällsmedlemmarna, utan med

Betänkande FiUB 8/2015 rd
Reservation 1 /sd

de ökade kostnaderna för invandringen. En sådan ovanlig öronmärkning är ett klart besked om att regeringen så långt möjligt vill undvika att dra med de välbärgade i de gemensamma ansträngningarna.

När de två högsta skatteklasserna slås ihop innebär det att de som förtjänar 72 300—90 000 om året kommer att omfattas av den s.k. solidaritetsskatten, vilket kan anses motiverat. Samtidigt ligger beskattningen av personer med de högsta inkomsterna på oförändrad nivå, vilket innebär att den som förtjänar 9 000 euro i månaden har samma skatteprocent som den som förtjänar 6 000 euro.

Socialdemokraterna föreslår att 2015 års inkomstklasser bibehålls oförändrade och att den så kallade solidaritetsskatten för personer som förtjänar över 90 000 fortsättningsvis ska vara två procentenheter högre än i inkomstklassen strax under. Då skulle skatteprocenten för dem som förtjänar över 90 000 euro om året vara 33,75.

Grundavdrag vid kommunalbeskattningen

Bestämmelser om grundavdraget vid kommunalbeskattningen finns i 106 § i inkomstskattelagen. Enligt SDP:s uppfattning kräver en rättvist riktad beskattning att grundavdraget ligger på en skälig nivå och är högre än i regeringens proposition.

I lagmotion LM 25/2015 rd (Lindtman, sd, m.fl.) föreslår SDP att grundavdraget ska vara 3 260 euro år 2016. Om nettoförvärvsinkomstens belopp efter övriga avdrag överstiger fullt grundavdrag, ska avdraget minskas med 18 procent i fråga om den överskjutande inkomsten. Årsinkomstens nettobelopp för dem som får inkomst av dagpenning skulle stiga med cirka 60 euro jämfört med propositionen.

Grundavdraget beviljas till fullt belopp vid en dagpenningsinkomst om 3 260 euro per år, en löneinkomst om cirka 5 500 euro per år och en pensionsinkomst om cirka 11 300 euro per år. För mottagare av dagpenningsinkomst har grundavdraget en effekt på en inkomst på upp till cirka 19 500 euro per år, för mottagare av löneinkomst på upp till cirka 24 900 euro per år och för mottagare av pensionsinkomst på upp till cirka 21 700 euro per år.

Om en skattskyldig fysisk person har en nettoförvärvsinkomst som efter övriga avdrag inte överstiger 2 970 euro, ska detta belopp enligt den gällande bestämmelsen dras av från den nämnda inkomsten. Eftersom grundavdraget beviljas efter att de andra inkomstavdragen gjorts, gäller det mottagare av dagpenningsinkomster, löneinkomster och pensionsinkomster på olika inkomstnivåer på grund av de avdrag av varierande storlek som ska göras från nämnda inkomster.

Arbetsinkomstavdrag

I Finland beskattas arbete relativt hårt och därför är det motiverat att lindra beskattningen genom att höja arbetsinkomstavdraget, trots att den omedelbara konsekvensen blir att balansen i de offentliga finanserna rubbas med 450 miljoner euro, vilket framför allt drabbar kommunerna. Regeringen säger att arbetsinkomstavdraget främst gynnar låg- och medelinkomsttagare, men i själ-

Betänkande FiUB 8/2015 rd
Reservation 1 /sd

va verket sträcker sig avdragets verkningar även till de som förtjänar upp till 119 000 euro per år. Dessa personers månadsinkomst är 9 500 euro.

Även om solidaritetsskatteklassen nu med stora gester breddas från inkomster på 90 000 euro till inkomster på 72 300 euro kommer också höginkomsttagarna att gynnas av arbetsinkomstavdraget. I själva verket lindrar regeringen beskattningen av höginkomsttagare så att nettoinkomsten till och med på riksdagsledamotsnivå (76 500 euro om året) åtminstone bibehålls oförändrade. Största delen av nedskärningarna gäller de som har betydligt lägre inkomster och summan av regeringens skattepolitik blir ett tudelat folk utan känsla för solidaritet.

I SDP:s modell skulle arbetsinkomstavdraget fördelas mycket rättvisare än i regeringens förslag. Maximibeloppet av det arbetsinkomstavdrag som regleras i 125 § i inkomstskattelagen skulle höjas till 1 260 euro och inflödesskattesatsen till 11,8 procent, såsom i regeringens proposition. Men SDP:s modell gynnar bättre medelinkomsttagarna (år 2014 var medianen 3 308 euro/månad) eftersom vi föreslår att den övre inkomstgränsen höjs från 33 000 till 37 000 euro. SDP:s alternativ är inte heller lika generöst gentemot höginkomsttagarna som regeringens förslag, eftersom minskningsprocenten skulle vara 1,46 i stället för 2,12. När nettoförvärvsinkomsten uppgår till cirka 97 000 euro beviljas inte längre något arbetsinkomstavdrag.

SDP gynnar således i verkligheten låg- och medelinkomsttagarna men är samtidigt ungefär 8 procent fördelaktigare för statsfinanserna än regeringens förslag.

I överensstämmelse med lagmotion LM 25/2015 (Lindtman, sd, m.fl.) borde pensionsinkomstavdraget höjas så att pensionstagarnas nettoinkomst ökar på motsvarande sätt som löntagarnas, som drar nytta av arbetsinkomstavdraget. SDP föreslår att pensionsinkomstavdraget i kommunalbeskattningen bestäms till 51 procent och koefficienten till 1,43. I statsbeskattningen är pensionsinkomstavdragsprocenten enligt SDP:s modell 44 och koefficienten 3,9.

Ränteavdraget för bostadsskuld

Bostadsskuld är enligt 58 § i inkomstskattelagen skuld som hänför sig till anskaffning eller grundlig reparation av en stadigvarande bostad för den skattskyldige eller hans eller hennes familj. Avdraget görs i första hand från kapitalinkomsten.

Den övre gränsen för maximal avdragsgillhet för räntor på bostadslån har redan tidigare sänkts så, att avdraget var 85 procent under skatteåret 2012, 80 procent under skatteåret 2013 och 75 procent under skatteåret 2014. Även om sänkningen är till nackdel för de som har bostadsskuld är den årliga effekten inte särskilt kännbar och ändringarna är skäligen och förutsägbara.

Förslaget i regeringsprogrammet, enligt vilket avdragsrätten skulle sjunka från 2016 med 10 procentenheter per år, är däremot oskäligt med tanke på barnfamiljers svåra ekonomiska läge och att de befinner sig mitt uppe i livet. Bolåntagarna har all rätt att förlita sig på den redan överenskomna tidtabellen och justera sina ekonomiska förväntningar i enlighet med den.

SDP föreslår en återgång till en årlig minskning med 5 procent. En skattskyldig har rätt att från sina kapitalinkomster dra av 60 procent av räntorna på sina bostadsskulder skatteåret 2016, 55

Betänkande FiUB 8/2015 rd
Reservation 1 /sd

procent skatteåret 2017 och 50 procent skatteåret 2018. Avdraget görs i första hand från kapitalinkomsten.

Donationsavdrag för fysiska personer

Regeringen föreslår en ny 98 a § i inkomstskattelagen om donationsavdrag för fysiska personer. Avsikten är att fysiska personer och dödsbon från sin nettoförvärvsinkomst får dra av en penningdonation på minst 850 euro och högst 500 000 euro som gjorts för att främja vetenskap eller konst till ett universitet eller en högskola inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som får offentlig finansiering eller till en universitetsfond i anknytning till dessa.

En temporär bestämmelse med anknytning till ändringar i universitetslagen gällde 2009—2012 och syftade till att uppmuntra universiteten till medelanskaffning. Den nya bestämmelsen skulle vara permanent. I den temporära bestämmelsen var den övre gränsen för avdragbarhet 250 000 euro. Samma övre avdragsgräns gäller enligt IsKL 57 § för donationer som samfund gör. I propositionen motiveras det inte alls varför den övre gränsen nu ska fördubblas och vara 500 000 euro.

Tydlighet och transparens är viktiga principer för god beskattning. Finansutskottet påpekar i sitt betänkande att man under de senaste åren försökt minska antalet avdrag utom sådana som är direkt kopplade till inkomstens förvärvande. Men av propositionen framgår det på intet sätt varför regeringen vill återinföra donationsrätten. Donationsrätten kunde tänkas fungera som en anspråkslös kompensation för de nedskärningar regeringen i övrigt gör i universitetens anslag. Budgetpropositionen för 2016 minskar finansieringen av universiteten med 75 000 000 euro medan donationsavdragen har beräknats inbringa 5 000 000 euro (6,7 %). Självklart vore det bäst med tanke på finansieringen av högskolorna att återta alla nedskärningar.

Eftersom syftet med lagen uttryckligen är att förbättra de finska högskolornas ställning föreslår SDP att avdragsrätten begränsas till att enbart gälla donationer inom Finland. Regeringen har inte fört fram några skäl utifrån EU-lagstiftningen som skulle kräva att avdragsrätten måste gälla universitet inom hela EES-området.

Gränserna för avdrag som inte hänför sig till inkomstens förvärvande är i allmänhet mycket låga. Förvärvsinkomstavdragets maximibelopp är 3 570 euro/år och hushållsavdragets 2 400 euro/år. Så mycket mera uppseendeväckande är det därför att donationsavdragets maximibelopp är exceptionellt höga 500 000 euro/år. Inga andra avdrag når upp till den nivån.

I propositionen nämns inte heller något om hur stor del av sin beskattningsbara inkomst en fysisk person kan dra av. Det är därför i teorin fullt tänkbart att alla som har en beskattningsbar inkomst på mer än 850 euro kan donera en summa som motsvarar hela den beskattningsbara inkomsten och dra av den till fullt belopp. Eftersom det är möjligt att yrka att avdrag ska beaktas redan i förskottsinnehållningen behöver man inte ens spara ihop till donationsbeloppet på förhand utan man kan exempelvis månatligen överföra ett belopp som motsvarar skatten till valbar högskola.

Blotta tanken på att man i teorin kan styra sin skatt till fullt belopp till den mottagare man själv önskar måste avvisas.

Betänkande FiUB 8/2015 rd
Reservation 1 /sd

Den kalkylerade skatteförlusten på grund av donationsskatten är bara en promille av den skatteförlust den möjliggör.

Ännu konstigare ter sig det högsta avdragsbeloppet eftersom det är mycket få fysiska personer som kan dra nytta av det. Enligt statistik från Skatteförvaltningen fanns det i fjol 4 100 personer (en promille av inkomstagarna) i Finland med beskattningsbara inkomster på mer 300 000 euro. Följaktligen finns det sannolikt högst hundra personer med maximal avdragsrätt, men kanske bara ett tiotal personer. När den övre gränsen för avdragsrätten höjs så här kraftigt i relation till jämförlig lagstiftning, ligger det nära till hands att åtgärden bara vänder sig till den rikaste eliten och därmed rentav kan äventyra likabehandlingen av medborgarna.

Det är sannolikt personer med inkomster på mer än 100 000 euro om året som mest kommer att utnyttja avdragsrätten för donationer eftersom de har högre utbildningsnivå och större kunskaper om skatteplanering. De utgör 1,5 procent av alla inkomstagare och betalar 29 procent i skatt på sina förvärvsinkomster. Ser man till alla skattebetalare är ett stort skattebortfall en mycket teoretisk fråga, men beträffande de mest förmögna förmodligen en sannolikhet.

Följaktligen föreslår vi i SDP att den övre gränsen för fysiska personers och dödsboms rätt göra avdrag på donationer till högskolor sätts vid 250 000 euro.

Avdraget ska få göras både på beskattningsbara inkomster och på skatter, precis som hushållsavdraget, som inte heller är något avdrag för inkomstens förvärvande. Bara en del av de berättigade hushållsutgifterna får dras av, och samma princip bör tillämpas på avdraget för donationer.

Vi i SDP föreslår att avdraget ska göras på skatten, inte på förvärvsinkomsterna.

I de nordiska välfärdsstaterna är det yttersta syftet med skatterna att finansiera offentliga tjänster och transfereringar utan att skattebetalarna själva direkt kan påverka vad pengarna används till. Detta gäller såväl fördelning som belopp. Skattebetalarna är således jämlika oberoende av sin skattebetalningsförmåga. Ingen kan välja att med sina skatter finansiera de tjänster eller förmåner som de själva har nytta av, gynna verksamhet av relevans för dem själva eller att bara i begränsad omfattning finansiera förhatliga aktiviteter. Det finns en sorts brandvägg mellan insamlingen och fördelningen av skattemedel.

Det är ett grovt brott mot principerna i vår finländska beskattning om skattskyldiga får låta alla eller en betydande del av sin beskattningsbara inkomst gå till ändamål av relevans för dem själva. Om vi godtar ett sådant etiskt paradigmskifte, finns det ingenting längre som hindrar att donationsavdraget utsträcks till flera andra områden.

Permanent avdragsrätt för donationer till högskolor i den tappning som regeringen föreslår är ett steg mot beskattning à la carte, som tillåter att personer med stora skattebelopp själva bestämmer vad de vill finansiera. Det är ett enormt stort ingrepp som inskränker demokratiskt valda beslutfattares handlingsfrihet, minskar rättvisan i samhället och försvårar möjligheterna att finansiera offentliga tjänster på ett vettigt sätt.

Betänkande FiUB 8/2015 rd
Reservation 1 /sd

Följaktligen föreslår vi i SDP att avdraget ska vara högst 40 procent av donationen och 50 procent av skattebeloppet.

Regeringen ger dessutom ingen förklaring till varför den nedre gränsen för avdragsrätt är 850 euro på samma sätt som för sammanslutningar. Också detta kan ses som ett problem i ett jämlikhetsperspektiv. Varför ska en person med mindre än 850 euro i beskattningsbara inkomster efter alla andra avdrag inte få göra avdrag för mindre donationer? Självrisken för hushållsavdraget är 100 euro. Även om kostnaderna är bara några tiotals euro över hundraeurosstrecket, är de avdragsgilla.

SDP vill utsträcka donationsavdraget till lag- och medelinkomsttagare som tycker det är viktigt att personligen kunna stödja vetenskap och konst. Det minsta avdragsbeloppet föreslås vara 100 euro.

Beskattningen av kapitalinkomster

Regeringen föreslår att den högsta skattesatsen för kapitalinkomster höjs från 33 till 34 procent och att 124 § 2 mom. i inkomstskattelagen och lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst ändras.

I de allmänna motiven till denna reservation framhåller vi att Finland internationellt sett beskattar förmögenhet relativt lindrigt. Å andra sidan signaleras det att alla ska dra sitt strå till stacken i det rådande ekonomiska läget. Men regeringen kräver inte på långt när lika stora uppoffringar av de välbeställda som av de mest utsatta. Av rättviseskäl måste också personer med kapitalinkomster bidra med sin beskärda del i rimlig omfattning.

Det gäller att hålla i minnet att kapitalinkomsterna utgör en betydande del av företagarnas inkomster och att de därför spelar en roll för företagsverksamheten. Lägre företagsskatt är tänkt att vara ett incitament för företagen att göra investeringar, vilket är livsviktigt för vår samhällsekonomi just nu. Det måste alltid vara mer attraktivt att investera än att ta ut företagsinkomst i form av utdelning på kapital.

Vi i SDP föreslår att den lägsta skattesatsen höjs från 30 till 32 procent och den högsta från 33 till 35 procent. Inkomstgränsen för den högsta skattesatsen ligger kvar på 30 000 euro.

Lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst ändras på samma sätt.

Överlåtelseförlust

Enligt regeringsprogrammet ska förlust som uppkommer vid överlåtelse av egendom med vissa begränsningar kunna dras av från kapitalinkomster. Därför ändrar regeringen 50 § 1 mom. i inkomstskattelagen.

I regeringsprogrammet finns det ingen som helst förklaring till varför lagändringen behövs. Inte heller propositionen innehåller någon förklaring. Regeringen hänvisar inte ens till principen om symmetri i beskattningen så det är ett rent och skärt politiskt beslut.

Betänkande FiUB 8/2015 rd
Reservation 1 /sd

Av Centerns reservation till skatteskalorna för 2014 (FiUB 22/2013 rd—RP 105/2013 rd, RP 181/2013 rd) framgår det att det handlar om att balansera upp riskerna för privata kapitalinvesterar. I vissa särskilda fall kan investerarna inte utnyttja förlusterna från flera år när de betalar skatt på en stor reavinst. Om detta är ett vanligt problem och eventuellt till nackdel för företagsfinansieringen, kan problemet lösas genom förlängd avdragsrätt för överlåtelsevinster. Men i stället för exakta lösningar presenterar regeringen en alltför allmänt hållen modell, som i slutändan snedvrider riskfördelningen.

Som det är nu tar det allmänna över privata investerares risker. Vid arbitrage mellan olika typer av kapitalinkomster är det inte ovanligt att det uppkommer överlåtelseförlust, om värdet på aktien sjunker till följd av alltför stor aktieutdelning. Efter att en investerare som rent kalkylmässigt sålt värdepapper med förlust dragit nytta av stor utdelning förväntar sig investeraren kunna kompensera överlåtelseförlusten med kommande överlåtelsevinster. Med propositionen vill regeringen försäkra sig om att investeraren inte behöver ta den risken. Förslaget gynnar spekulativa investeringar, lockar företagen att ge ut alltför stor utdelning och kan ha snedvridande effekt på marknaden.

Eftersom det saknas motiv som talar för förslaget, föreslår SDP att 50 § 1 mom. i inkomstskattelagen inte ändras.

Begränsad ränteavdragsrätt för fastighetsinvesteringsbolag

Regeringen lägger fram ett flertal ändringar i lagstiftningen om inkomstskatt. Men vissa brister, som också statsministerpartiet Centern tidigare påtalat, rättas inte till.

Lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet fick en ny 18 a § (RP 146/2012, lag 28.12.2012/983) 2013 och den begränsar företagens rätt att göra avdrag för ränteutgifter. Men företag som beskattas enligt inkomstskattelagen är undantagna bestämmelserna. Det är framför allt fastighetsinvesteringsbolag som drar nytta av den här skatteförmånen, som är en främjande fågel internationellt sett och tillåter aggressiv gransöverskridande skatteplanering med stora skatteförluster för Finland som följd.

I Finland äger utländska fastighetsinvesteringsbolag fastigheter för miljardbelopp, däribland mycket värdefulla köpcenter. Ett fastighetsinvesteringsbolag med utländskt ägande eller säte i utlandet kan låta bolaget i Finland fortlöpande vara skuldsatt. Därmed kan ägaren överta fastighetsintäkterna helt och hållet i form av ränteutgifter. Finländska bolag måste göra avdrag för sin utgifter på sina beskattningsbara inkomster, men en ägare i ett lågskatteland betalar ingen skatt på sina ränteintäkter. Ett sådant kryphål lockar också finländska fastighetsinvesterar att bilda företag i länder med gynnsammare skatteregler.

Vi föreslår ett uttalande om detta. Där kräver vi att regeringen så snart som möjligt lägger fram ett tillägg till inkomstskattelagen för att begränsa ränteavdragsrätten för fastighetsinvesteringsbolag och andra betydande sammanslutningar med företagsverksamhet som är undantagna lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet enligt den lagen.

Betänkande FiUB 8/2015 rd
Reservation 1 /sd

Beskattning av miljonarv

I 14 § i lagen om skatt på arv och gåva ingår skatteklasserna för arvsskatt. Finland upplever hårda ekonomiska tider och i detta läge bör också större arvtagare ge sitt bidrag till åtgärderna för att balansera upp de offentliga finanserna.

Vi föreslår ett uttalande om detta. Där kräver vi att regeringen så snart som möjligt lägger fram ett förslag till ändring av 14 § i lagen om skatt på arv och gåva. Procentsatsen på arvsandelar med ett värde på mer 1 000 000 euro ska vara 22 i skatteklass I och 38 i skatteklass II.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslag 3—6 utan ändringar,

*att riksdagen godkänner lagförslag 1, 2 och 7 med ändringar, (**Reservationens ändringsförslag**) och*

*att riksdagen godkänner två uttalanden. (**Reservationens förslag till uttalanden**)*

Reservationens ändringsförslag

1.

Lag om inkomstskatteskalan för 2016

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Vid beskattningen för 2016 bestäms den inkomstskatt för förvärvsinkomst som enligt inkomstskattelagen (1535/1992) ska betalas till staten i enlighet med en progressiv inkomstskatteskala enligt följande:

Betänkande FiUB 8/2015 rd
Reservation 1 /sd

Beskattningsbar förvärvsinkomst, euro	Skatt vid nedre gränsen, euro	Skatt på den del av inkomsten som överskrider den nedre gränsen, %
16 700—25 000	8,00	6,50
25 000—40 800	547,50	17,50
40 800—72 300	3 312,50	21,50
72 300—90 000	10 085,00	31,75
90 000—	15 704,75	33,75

2 §

(som i FiUB)

2.

Lag

om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen (1535/1992) 11 § 2 mom. 2 punkten, ~~50 § 1 mom.~~, 58 § 2 mom., 58 b §, 76 § 1 mom. 2 punkten, 77 § 1 mom., **100 § 2 och 3 mom., 101 § 2 mom.**, 106 §, 124 § 2 mom. samt 125 § 2 mom.,
av dem 50 § 1 mom. **och 100 § 2 och 3 mom. sådana de** lyder i lag 1410/2010, 58 § 2 mom., 58 b §, **101 § 2 mom.** och 106 §, 124 § 2 mom. och 125 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1086/2014 samt 77 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1165/2000, och
fogas till lagen en ny 98 a § som följer:

11 §

(som i FiUB)

50 §

(Utesl.)

Betänkande FiUB 8/2015 rd
Reservation 1 /sd

58 §

(som i FiUB)

58 b §

Avdragsgillhet för ränta på bostadsskuld skatteåren 2016–2018

Med avvikelse från bestämmelserna i 58 § 2 mom. har en skattskyldig rätt att från sina kapitalinkomster dra av 60 procent av räntorna på sina bostadsskulder skatteåret 2016, 55 procent skatteåret 2017 och 50 procent skatteåret 2018.

76 och 77 §

(som i FiUB)

98 a §

Donationsavdrag för fysiska personer

Fysiska personer och dödsbon får från skatten dra av högst 40 procent av en penningdonation som gjorts i Finland för att främja vetenskap eller konst till ett universitet eller en högskola som får offentlig finansiering eller till en universitetsfond i anknytning till dessa. Avdraget får vara minst 100 euro och högst 250 000 euro och högst 50 procent av skatten.

100, 101 och 106 §

(som i LM 25/2015 rd)

124 §

Fastställande av skatten

På kapitalinkomst betalas 32 procent i inkomstskatt (*inkomstskattesats för kapitalinkomst*). Till den del den beskattningsbara kapitalinkomsten för en skattskyldig överstiger 30 000 euro betalas 35 procent i inkomstskatt (*höjd inkomstskattesats för kapitalinkomst*). Inkomstskattesatsen för samfund är 20 procent. Inkomstskattesatsen för samfällda förmåner är 28 procent. Angående fördelningen av samfundsskatten och skatten på samfällda förmåner mellan olika skattetagare bestäms i lagen om skatteredovisning (532/1998).

125 §

Arbetsinkomstavdrag

Avdraget utgör 11,8 procent av det belopp med vilket de inkomster som avses i 1 mom. överstiger 2 500 euro. Avdraget är dock högst 1 260 euro. När den skattskyldiges nettoförvärvsin-

Betänkande FiUB 8/2015 rd

Reservation 1 /sd

komst överstiger 37 000 euro, minskar avdraget med 2,12 procent av det belopp med vilket nettoförvärvsinkomsten överstiger 37 000 euro. Avdraget görs före andra avdrag från inkomstskatten.

Ikraftträdande

(som i FiUB)

7.

Lag

om ändring av 15 § i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst (627/1978) 15 § 1 mom., sådant det lyder i lag 458/2015, som följer:

15 §

I inkomstskatt på kapitalinkomst betalas 32 procent. Till den del den skattskyldiges beskattningsbara kapitalinkomst överstiger 30 000 euro betalas 35 procent i skatt på kapitalinkomsten.

Ikraftträdande

(som i FiUB)

Reservationens förslag till uttalanden

1. Riksdagen förutsätter att regeringen så snart som möjligt lägger fram ett tillägg till inkomstskattelagen för att också begränsa ränteavdragsrätten för fastighetsinvesteringsbolag och andra betydande sammanslutningar med företagsverksamhet som är undantagna lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet enligt den lagen.

Betänkande FiUB 8/2015 rd
Vastalause 1/sd

2. Riksdagen förutsätter att regeringen så snart som möjligt lägger fram ett sådant förslag till ändring av 14 § i lagen om skatt på arv och gåva som innebär att skattesatsen på arvsandelar till ett värde på mer än 1 000 000 euro är 22 i skatteklass I och 38 i skatteklass II.

Helsingfors 17.11.2015

Timo Harakka /sd
Pia Viitanen /sd
Krista Kiuru /sd
Riitta Myller sd

Betänkande FiUB 8/2015 rd
Reservation 2/gröna

RESERVATION 2/gröna

Motivering

Under tider av strikt ekonomi är det särskilt viktigt att vi inte låter ställningen för personer med låga inkomster och små tillgångar försvagas. Därför lägger de gröna fram skattelösningar som minskar inkomstskillnaderna: höginkomstagare och förmögna medborgare bär en kännbar del av bördan för att sanera de offentliga finanserna genom beskattningen.

I våra skattelösningar höjer vi kommunalskattens grundavdrag betydligt vilket ger förmånstagare och pensionärer mer i handen. Det motverkar fattigdomen och tryggar köpkraft och efterfrågan på tjänster, vilket är viktigt också på hemmamarknaden. Motsvarande skatteinkomster tas in hos dem som har de största förvärvs- och kapitalinkomsterna. Regeringen har uttryckt önskemålet att höginkomsttagarna ska delta i anpassningen av ekonomin frivilligt genom att donera en del av sina inkomster exempelvis till välgörenhet. Solidariteten i samhället genomförs betydligt mer effektivt och rättvist genom beskattning än genom frivillig välgörenhet.

De gröna föreslår att betänkandet ska godkännas med ändringar.

Detaljmotivering

Regeringen föreslår att solidaritetsskatt ska betalas redan med en årsinkomst på 72 300 euro, vilket är motiverat. Vi föreslår att utöver sänkningen av den nedre gränsen ska solidaritetsskatten för den högsta inkomstklassen (förvärvsinkomst över 91 100 euro per år) höjas med en procentenhet.

Maximibeloppet för grundavdraget i kommunalbeskattningen är för närvarande 2 970 euro och nästa år ska det justeras till 3 020 euro. Avdraget görs efter andra avdrag och gäller utöver löneinkomster också förmåner och pensioner.

Regeringen kommer att höja arbetsinkomstavdraget för arbetsinkomster, vilket ger låg- och medelinkomsttagare mer i handen, men lämnar i praktiken grundavdraget orört.

Att höja grundavdraget skulle öka nettoinkomsterna också för andra än löntagare, det vill säga också för pensionärer och förmånstagare. Att höja avdraget med cirka 1 000 euro till 4 050 euro och att öka minskningsgraden till 23 procent innebär för kommunerna skatteförluster på 300 000 000 euro men minskar fattigdomen och delvis också inkomstskillnaderna.

Regeringen ökar statens skatteintäkter genom att minska rätten att dra av räntorna på bostadslån med snabbare verkan jämfört med nuvarande lagstiftning så att sänkningen är 10 procentenheter per år.

Enligt EU-kommissionens skattereformsrapport är rätten att dra av på bostadslån stor i Finland jämfört med fastighetsskatterna vilket motiverar till låntagning.

Betänkande FiUB 8/2015 rd
Reservation 2/gröna

Att avstå från ränteavdraget skulle stödja målen att förtydliga beskattningen. För att balansera statsfinanserna och öka klarheten i beskattningen kunde rätten till ränteavdrag under innevarande valperiod slopas helt och hållet.

Den årliga sänkningen vore 15 procentenheter i stället för 10. År 2016 skulle rätten till ränteavdrag vara 45 procent. På grund av den låga räntenivån skulle tidpunkten vara maximalt gynnsam för anpassning till ändringen.

Beskattningen av kapitalinkomst skärpts för närvarande måttligt. Det finns ett steg i skatten: För inkomster upp till 30 000 euro är skatten 30 procent och för större inkomster är den 33 procent.

Regeringen föreslår att den övre skattesatsen höjs med en procentenhet, det vill säga till 34 procent. Vi föreslår att beskattningen av kapitalinkomst kompletteras med ett nytt steg så att om kapitalinkomsterna överskrider 60 000 euro, stiger skatten till 35 procent. Det nya steget ökar statens skatteinflöde med 31 miljoner euro.

Förslag

Jag föreslår

att riksdagen godkänner lagförslag 3—6 utan ändringar och

att riksdagen godkänner lagförslag 1, 2 och 7 med ändringar. (Reservationens ändringsförslag)

Reservationens ändringsförslag

1.

Lag om inkomstskatteskalen för 2016

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Vid beskattningen för 2016 bestäms den inkomstskatt för förvärvsinkomst som enligt inkomstskattelagen (1535/1992) ska betalas till staten i enlighet med en progressiv inkomstskatteskala enligt följande:

Betänkande FiUB 8/2015 rd
Reservation 2/gröna

Beskattningsbar förvärvsinkomst, euro	Skatt vid nedre gränsen, euro	Skatt på den del av inkomsten som överskrider den nedre gränsen, %
16 700—25 000	8,00	6,50
25 000—40 800	547,50	17,50
40 800—72 300	3 312,50	21,50
72 300—91 100	10 085,00	31,75
91 100—	15 866	32,75

2 §

(som i FiUB)

2.

Lag

om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen (1535/1992) 11 § 2 mom. 2 punkten, 50 § 1 mom., 58 § 2 mom., 58 b §, 76 § 1 mom.

av dem 50 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1410/2010, 58 § 2 mom., 58 b och 106 §, 124 § 2 mom. och 125 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1086/2014 samt 77 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1165/2000, och

fogas till lagen en ny 98 a § som följer:

11, 50 och 58 §

(som i FiUB)

Betänkande FiUB 8/2015 rd
Reservation 2/gröna

58 b §

Avdragsgillhet för ränta på bostadsskuld skatteåren 2016–2018

Med avvikelse från bestämmelserna i 58 § 2 mom. har en skattskyldig rätt att från sina kapitalinkomster dra av 45 procent av räntorna på sina bostadsskulder skatteåret 2016, 30 procent skatteåret 2017 och 15 procent skatteåret 2018.

76, 77 och 98 a §

(som i FiUB)

106 §

Grundavdrag vid kommunalbeskattningen

Om en skattskyldig fysisk person har en nettoförvärvsinkomst som efter de ovannämnda avdragen inte överstiger 4 050 euro, ska detta belopp dras av från nettoförvärvsinkomsten. Om nettoförvärvsinkomstens belopp efter de nämnda avdragen överstiger fullt grundavdrag, ska avdraget minskas med 23 procent av den överskjutande inkomsten.

124 §

Fastställande av skatten

På kapitalinkomst betalas 30 procent i inkomstskatt (*inkomstskattesats för kapitalinkomst*). Till den del den beskattningsbara kapitalinkomsten för en skattskyldig överstiger 30 000 euro betalas 34 procent i inkomstskatt (*höjd inkomstskattesats för kapitalinkomst*). Till den del den skattskyldiges beskattningsbara kapitalinkomst överstiger 60 000 euro betalas 35 procent i inkomstskatt. Inkomstskattesatsen för samfund är 20 procent. Inkomstskattesatsen för samfällda förmåner är 28 procent. Angående fördelningen av samfundsskatten och skatten på samfällda förmåner mellan olika skattetagare bestäms i lagen om skatteredovisning (532/1998).

125 §

(som i FiUB)

Ikraftträdande

(som i FiUB)

Betänkande FiUB 8/2015 rd
Reservation 2/gröna

7.

Lag

om ändring av 15 § i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst (627/1978) 15 § 1 mom.,
sådant det lyder i lag 458/2015, som följer:

15 §

I inkomstskatt på kapitalinkomst betalas 30 procent. Till den del den skattskyldiges beskattningsbara kapitalinkomst överstiger 30 000 euro betalas 34 procent i skatt på kapitalinkomsten. Till den del den skattskyldiges beskattningsbara kapitalinkomst överstiger 60 000 euro betalas 35 procent i skatt på kapitalinkomsten.

Ikraftträdande

(som i FiUB)

Helsingfors 17.11.2015

Touko Aalto /gröna

Betänkande FiUB 8/2015 rd
Reservation 3/vänst

RESERVATION 3/vänst

Motivering

Skatteskalan

I rättvisans namn måste höginkomsttagare delta i finansieringen av samhällets verksamhet med en högre skatt än den som regeringen föreslår. Vi föreslår att inkomstskatteskalan ändras så att

- 1) nedre gränsen för skatteklass fyra blir 70 000 euro i stället för regeringens förslag på 72 300 euro, så att alla inkomsttagare som hör till samma inkomstgrupp som riksdagsledamöternas deltar mer än regeringen föreslår i att betala solidaritetsskatt, och
- 2) det tillfogas en femte skatteklass från och med en beskattningsbar inkomst på 100 000 euro och att den inkomst som överskrider nedre gränsen för denna skatteklass fem beskattas med 34,15 procent.

Inkomstskattelag

Vi föreslår att grundavdraget i kommunalbeskattningen ska höjas till 4 050 euro i stället för regeringens förslag på 3 020 euro. Minskningen riktas till löneinkomster samt pensioner och förmåner. Avdraget görs efter andra avdrag. Vi vill på detta sätt lindra beskattningen för dem som har de lägsta inkomsterna.

Donationsavdrag för fysiska personer. Vi gillar inte att höginkomsttagare ges möjlighet att styra användningen av sina skattemedel med hjälp av donationsavdraget. Av den föreslagna maximala penningdonationen på 500 000 euro skulle vederbörande i så fall själv betala endast hälften medan återstoden kommer från skatter som betalats av andra. Vi får inte låta en sådan princip vinna terräng att skattebetalaren själv väljer skattetagare enligt gottfinnande i stället för att influtna skatter används enligt samhällets behovsprövning. Denna nya donationsform har utvecklats som tröst för den utarmning av högskolornas finansiering som bedrivs av regeringen.

Vi anser det inte motiverat att regeringen föreslår ökade möjligheter till avdrag för överlåtelseförlust.

Rättvisan kräver också att man avstår från att beskatta kapitalinkomster separat från förvärvsinkomst. Därför bör förvärvsinkomster och kapitalinkomster beskattas tillsammans så att samma beskattning tillämpas på summan av dem.

Utvidgning av hushållsavdraget till bostadsaktiebolagens energiprojekt

I enlighet med ledamot Sarkkinens motion (LM 2/2015 rd) föreslår vi att 127 a och 127 b § i inkomstskattelagen ändras. I enlighet med nuvarande lagstiftning och anvisningar kan hushållsavdrag fås om den skattskyldige låter utföra hushålls- eller vårdarbete, underhållsarbete i bostaden

Betänkande FiUB 8/2015 rd
Reservation 3/vänst

eller installation av datatekniska utrustning. Självrisken är 100 euro, och maximibeloppet på hushållsavdraget är 2 400 euro per person'.

Ägaren till en lägenhet i ett bostadsaktiebolag kan få hushållsavdrag endast för underhålls- och ombyggnadsarbeten som enligt lagen eller bolagsordningen ska utföras av aktieägarna i bostadsaktiebolaget.

Enligt gällande lagstiftning kan hushållsavdrag inte fås för reparationer som görs för bostadsaktiebolagets räkning. I regel ansvarar bostadsaktiebolaget för alla delar av huset som är belägna utanför bostadens inomhusytor. De omfattas således inte av hushållsavdraget.

De som äger eller bor i bostäder som hör till bostadsaktiebolag är således i en ojämlik ställning jämfört med de som bor i egnahemshus. De som bor i flervånings- och radhus som hör till bostadsaktiebolag kan få hushållsavdrag för betydligt färre arbeten och reparationer än de som bor i egnahem. En stor del av reparationerna i bostadsaktiebolag faller i nuläget utanför bestämmelserna om hushållsavdrag i lagstiftningen då egnahemsboende får avdra skatt för motsvarande reparationer.

Om man i Finland avser att bevilja hushållsavdrag också i fortsättningen bör de bemöta olika boendeformer och invånare mer rättvist. Redan grundlagens krav på likabehandling kräver detta.

Om vi i Finland menar allvar i fråga om att öka på förnybar och decentraliserad energi, måste också medborgarna och bostadsaktiebolagen tas med i energisaneringen. Exempelvis i stora flervåningshusbolag finns det mycket potential att bygga exempelvis solenergisystem för enskilda bostäder på hustaken. Med hjälp av dem kunde invånarna producera el och värme för eget behov och sälja överskottet till nätet. Dessutom kunde bostadsaktiebolagen utföra en mängd reparationer som i hög grad förbättrar energieffektiviteten.

I nuläget får egnahemsboende stöd för att bygga system för förnybar energi för ett enskilt hus genom hushållsavdraget, men motsvarande stöd finns inte att tillgå för invånare i bostadsaktiebolag.

För energiprojekt inom bostadsaktiebolag kan hushållsavdraget vara ett avgörande incitament som sänker kostnaderna för enskilda bostäder under ett tröskelvärde och sätter fart på byggandet av system för enskilda hus. Därför bör bestämmelserna om hushållsavdrag ändras så att också invånare i bostadsaktiebolag kan få hushållsavdrag för energireparationer i förhållande till sina ägar- och betalningsandelar.

Förslag

Jag föreslår

att riksdagen godkänner lagförslag 3—7 utan ändringar och

att riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 med ändringar. (Reservationens ändringsförslag)

Betänkande FiUB 8/2015 rd
Reservation 3/vänst

Reservationens ändringsförslag

1.

Lag om inkomstskatteskalan för 2016

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Vid beskattningen för 2016 bestäms den inkomstskatt för förvärvsinkomst som enligt inkomstskattelagen (1535/1992) ska betalas till staten i enlighet med en progressiv inkomstskatteskala enligt följande:

Beskattningsbar förvärvsinkomst, euro	Skatt vid nedre gränsen, euro	Skatt på den del av inkomsten som överskrider den nedre gränsen, %
16 700—25 000	8,00	6,50
25 000—40 800	547,50	17,50
40 800—70 000	3 312,50	21,50
70 000—100 000	9 590,50	31,75
100 000—	19 115,50	34,15

2 §

(som i FiUB)

Betänkande FiUB 8/2015 rd
Reservation 3/vänst

2.

Lag

om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i inkomstskattelagen (1535/1992) 11 § 2 mom. 2 punkten, ~~50 § 1 mom.~~, 58 § 2 mom., 58 b §, 76 § 1 mom. 2 punkten, 77 § 1 mom, 106 §, 124 § 2 mom. samt 125 § 2 mom, av dem ~~50 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1410/2010~~, 58 § 2 mom., 58 b och 106 §, 124 § 2 mom. och 125 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1086/2014 samt 77 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1165/2000, och

fogas till lagen en ny 98 a §, till 127 a § nya 3 och 4 mom., varvid de nuvarande 3—5 mom. blir 5—7 mom. samt till 127 b § en ny 4 punkt, av dem 127 a § sådan den lyder i lagarna 995/2000, ~~[1273/2004]~~, 1218/2006, 946/2008, 929/2012 och 1246/2013 samt 127 b § sådan den lyder i lag 785/2012, som följer:

11 §

(som i FiUB)

50 §

(Utesl.)

58, 58 b, 76 och 77 §

(som i FiUB)

98 a §

(Utesl.)

106 §

Grundavdrag vid kommunalbeskattningen

Om en skattskyldig fysisk person har en nettoförvärvsinkomst som efter de ovannämnda avdragen inte överstiger 4 050 euro, ska detta belopp dras av från nettoförvärvsinkomsten. Om nettoförvärvsinkomstens belopp efter de nämnda avdragen överstiger fullt grundavdrag, ska avdraget minskas med 23 procent av den överskjutande inkomsten.

124 och 125 §

(som i FiUB)

127 a och 127 b §

(som i LM 2/2015 rd)

Betänkande FiUB 8/2015 rd
Reservation 3/vänst

Ikraftträdande

(som i FiUB)

Helsingfors 17.11.2015

Kari Uotila /vänst
Li Andersson /vänst

Betänkande FiUB 8/2015 rd
Reservation 4/sv

RESERVATION 4 /sv

Motivering

Arbete beskattas alltför strängt i Finland. Finland är inte längre det konkurrenskraftiga land vi tidigare vant oss vid. Istället hör vi till de få EU-länder som just nu inte har en gynnsam ekonomisk utveckling. Det finns alltså goda skäl att reformera vår ekonomi. Det måste ske genom jobb — endast genom att vi har människor i jobb kan vi nå tillbaka till att vara ett framgångsland.

Vi måste satsa på att skapa förutsättningar för tillväxt och export. En av grundförutsättningar är att det alltid ska vara lönsamt att ta emot jobb och att jobba. För att nå det målet krävs flera åtgärder. En av dem är att sänka skatten på arbete. Genom en sänkt skatt minskar risken för olika flitfallor och tröskeln för att ta emot jobb minskar. Därför vill vi genomföra en skatteväxling som minskar skatten på arbete och ökar skatten på konsumtion. Det gör vi genom att sänka skatten på arbete med en procentenhet i de tre lägsta skatteklasserna och med en halv procentenhet i den högsta skatteklassen.

Förslag

Jag föreslår

att riksdagen godkänner lagförslag 2—7 utan ändringar och

att riksdagen godkänner lagförslag 1 med ändringar. (Reservationens ändringsförslag)

Reservationens ändringsförslag

1.

Lag om inkomstskatteskalen för 2016

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Vid beskattningen för 2016 bestäms den inkomstskatt för förvärvsinkomst som enligt inkomstskattelagen (1535/1992) ska betalas till staten i enlighet med en progressiv inkomstskatteskala enligt följande:

Betänkande FiUB 8/2015 rd
Reservation 4 /sv

Beskattningsbar förvärvsinkomst, euro	Skatt vid nedre gränsen, euro	Skatt på den del av inkomsten som överskrider den nedre gränsen, %
16 700—25 000	8,00	5,50
25 000—40 800	464,50	16,50
40 800—72 300	3 071,50	20,50
72 300—	9 529,00	31,25

2 §

(som i FiUB)

Helsingfors 17.11.2015

Joakim Strand /sv

Betänkande FiUB 8/2015 rd
Reservation 5 /kd

RESERVATION 5 /kd

Motivering

I statsminister Sipiläs regeringsprogram konstateras att för andra företagsformer än aktiebolag införs ett företagavdrag. Men regeringen har inte påskyndat genomförandet av detta mål. Företagaravdraget har inte beaktats i regeringens budgetproposition och inte heller i propositionen (RP 31/2015 rd). I enlighet med lagmotionen (LM 10/2015 rd) skulle företagavdraget vara en åtgärd som sporrar till företagsamhet och förbättrar sysselsättningen. Med hjälp av det skulle vi få mer ekonomiska aktiviteter och tillväxt. Företagaravdraget vore en åtgärd med omedelbara positiva verkningar. För närvarande jobbar cirka 10 procent av alla anställda inom den privata sektorn inom personföretag. Också merparten av de nya företagen är personföretag.

Ett företagavdrag på fem procent skulle minska skillnaden mellan beskattningen av personföretag och näringsidkare och beskattningen av aktiebolag och skulle också skapa bättre möjligheter för mindre företag till tillväxt och sysselsättning. Om inkomsten av företagsverksamhet endast till en del, exempelvis en andel på 95 procent, skulle räknas som företagarens så kallade företagsinkomst som ska fördelas, skulle förfarandet motsvara det lättnadssätt som etablerats vid eliminering av dubbel beskattning på utdelningar och kompensera för den skillnad som har uppstått mellan olika företagsformer till följd av de senaste tidernas beslut.

Företagaravdraget skulle kännbart öka den ekonomiska verksamheten och sporra till företagsverksamhet och ge möjligheter till att utvidga företagsverksamheten. På längre sikt skulle företagavdraget minska de offentliga finansernas kostnader för hantering av arbetslösheten och öka skatteinflödet genom ökad företagsverksamhet och ekonomisk aktivitet. På så sätt skulle företagavdraget vara en reform som förbättrar tillväxt och sysselsättning och som på längre sikt också förbättrar de offentliga finansernas hållbarhet.

Förslag

Jag föreslår

att riksdagen godkänner lagförslag 1 och 3—7 utan ändringar och

att riksdagen godkänner lagförslag 2 med ändringar. (Reservationens ändringsförslag)

Betänkande FiUB 8/2015 rd
Reservation 5 /kd

Reservationens ändringsförslag

2.

Lag

om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen (1535/1992) 11 § 2 mom. 2 punkten, 50 § 1 mom., 58 § 2 mom.,
58 b §, 76 § 1 mom.
av dem 50 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1410/2010, 58 § 2 mom., 58 b och 106 §, 124 §
2 mom. och 125 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1086/2014 samt 77 § 1 mom. sådant det lyder i lag
1165/2000, och
fogas till lagen **nya 31 a och** 98 a § som följer:

11 §

(som i FiUB)

31 a §

Företagaravdrag

Från företagsinkomst som ska fördelas enligt 30 § avdras 5 procent i företagaravdrag.

50, 58, 58 b, 76, 77, 98 a, 106, 124 och 125 §

(som i FiUB)

Ikraftträdande

(som i FiUB)

Helsingfors 17.11.2015

Peter Östman /kd